

СХВАЛЕНО

педагогічною радою ліцею
(протокол №6 від 26.11. 2025)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Бережанського ліцею
ім. Б. Лепкого ТОР
від 28.11.2025 року № 475
Директор
Михайло СТАРКО

**Положення
про запобігання та протидію насильству та жорстокому
поводженню з дітьми
в Бережанському ліцеї імені Богдана Лепкого
Тернопільської обласної ради**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в Бережанському ліцеї імені Богдана Лепкого Тернопільської обласної ради (надалі-Положення, ліцей) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поведження в ліцеї, створення середовища, вільного від насильства та жорстокого поведження з дитиною, визначає систему інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поведження з дітьми, а також забезпечує оперативний їх розгляд та реагування на них.

1.2. Положення розроблено на основі: Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, затвердженої Кабінетом Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658, «Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1513, Законів України: «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному у Сімейному кодексі України, Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законах України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», інших нормативно-правових актах.

1.4. Дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу: дітей, педагогічних, медичних, обслуговуючих працівників ліцею, адміністрацію, практичного психолога, соціального педагога, батьків або законних представників вихованців, а також осіб і

організації, які взаємодіють із ліцеєм на договірних або партнерських засадах.

1.5. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання всіма працівниками Бережанського ліцею імені Богдана Лепкого Тернопільської обласної ради незалежно від займаної посади, а також залученими фахівцями, які контактують із дітьми під час освітнього процесу, проведення занять, ігор, прогулянок, організації харчування, відпочинку, екскурсій, перебування у сховищі, під час евакуацій чи тимчасового переміщення.

1.6. Оприлюднення Положення, забезпечення доступності документа у друкованій та/або електронній формі та ознайомлення є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу.

1.7. Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно

від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства :

економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному,

сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі. особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

Потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

Спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу(цькування).

Сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Кібербулінг (насильство) - форма булінгу, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

Протидія булінгу (насильству) - система заходів, що здійснюються керівництвом ліцею, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Положення розроблене з метою забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення у Бережанському ліцеї імені Богдана Лепкого Тернопільської обласної ради безпечного, вільного від насильства і жорстокого поводження середовища, формування культури нульової толерантності до будь-яких проявів насильства щодо дитини.

2.2. Основними завданнями Положення є:

2.2.1. Запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2.2. Формування у працівників ліцею відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2.3. Поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності.

2.2.4. Визначення механізму реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в ліцеї, які сталися у приміщенні, на території ліцею або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є ліцей.

2.2.5. Забезпечення оперативного інформування органів Національної поліції, повідомлення директора ліцею, батьків або інших законних представників дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли директор, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини.

III. ОСНОВНІ ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

3.1. Превентивні заходи:

3.1.1. Інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

3.1.2. Проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності ліцею, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації.

3.1.3. Врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників ліцею, зокрема проведення співбесід та перевірок відповідно до законодавства.

3.1.4. Введення стандартних форм документації:

3.1.4.1. Використання форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з Додатком 1 до Типової програми.

3.1.4.2. Запровадження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з Додатком 2 до Типової програми.

3.1.4.3. Проведення анонімних опитувань серед учнів для моніторингу психологічного клімату в колективах згідно з Додатком 3 до Типової програми.

3.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

3.2.1. Організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною (скринька довіри, електронна пошта, контактний телефон відповідальної особи).

3.2.2. Забезпечення оперативного реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у ліцеї (далі-повідомлення).

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

3.3.1. Організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників ліцею, які контактують.

3.3.2. Організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення).

3.3.3. Залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів).

3.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання Положення:

3.4.1. Забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів).

3.4.2. Збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу).

3.4.3. Аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

3.5. Заходи з інформування:

3.5.1. Розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

3.5.2. Забезпечити функціонування механізму подання повідомлень, який передбачатиме:

- інформування учасників освітнього процесу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

IV. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ДИРЕКТОРА ЛІЦЕЮ

Директор ліцею:

4.1. Здійснює заходи, визначені в Типовій програмі унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженій

постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 53, ст. 3700).

4.2. Затверджує положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми у ліцеї з урахуванням положень Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658, Порядку, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників та здійснює контроль за його виконанням.

4.3. За погодженням із службою у справах дітей за місцем розташування ліцею формує склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поведження з дітьми (далі - комісія), організовує її роботу, оприлюднює інформацію про склад комісії.

4.4. Організовує інформування працівників ліцею про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поведження, зокрема про види і форми жорстокого поведження з дітьми, насильства стосовно дітей і за участю дітей, ознаки різних форм насильства та жорстокого поведження, порядок взаємодії суб'єктів з метою реагування на такі випадки та організації надання дитині необхідної допомоги, дії та заходи щодо надання дитині екстреної допомоги у зв'язку із загрозою внаслідок насильства її життю та здоров'ю.

4.5. Розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми, які сталися у приміщенні, на території ліцею або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є заклад освіти (далі - повідомлення), протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує опрацювання комісією отриманих повідомлень.

4.6. Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство та/або жорстоке поведження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поведження (далі - сторони насильства та/або жорстокого поведження з дитиною), відповідної програми для таких осіб.

4.7. У разі виявлення ознак насильства та жорстокого поведження з дитиною директор ліцею:

4.7.1. Невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поведження з дитиною (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли

батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей за місцем розташування ліцею з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей.

4.7.2. Скликає засідання комісії не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

4.7.3. Забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників ліцею, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми ліцею до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи з дітьми.

4.8. Здійснює заходи, визначені в Типовій програмі унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658

4.9. У разі потреби директор ліцею може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

4.10. Забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників, яка потенційно може призводити до насильства та жорсткого поводження.

4.11. Для забезпечення можливості звернення дітей, які проживають або цілодобово перебувають в ліцеї, щодо випадків насильства та/або жорсткого поводження з ними або загрози їх життю чи здоров'ю, а також випадків насильства та/або жорсткого поводження або загрози життю чи здоров'ю інших дітей в ліцеї директор за сприяння засновника або відповідного органу управління, якому підпорядковується ліцей, зобов'язаний забезпечити функціонування в доступному для дітей місці телефону та/або електронного пристрою з доступом до Інтернету з дотриманням таких вимог:

4.11.1. телефон, електронний пристрій має працювати цілодобово протягом усього календарного року;

4.11.2. користування телефоном, електронним пристроєм має бути доступним для кожної дитини, яка отримує послуги в суб'єкті, у будь-який час її перебування в ньому, в умовах дотримання конфіденційності, без присутності будь-яких сторонніх осіб. У разі коли в суб'єкті отримують послуги діти, які належать до маломобільних груп населення, директор ліцею за сприяння його засновника або

відповідного органу управління, якому підпорядковується суб'єкт, зобов'язані забезпечити умови доступу до телефону, електронного пристрою з дотриманням принципів безбар'єрності;

4.11.3. поряд із телефоном, електронним пристроєм має бути розміщена інформація у вигляді буклетів, постерів, стендів щодо номерів телефонів, електронних сервісів служб, до яких дитина може звернутися по допомогу, зокрема безоплатну правничу допомогу. У випадку наявності у суб'єкті дітей із порушеннями зору відповідна інформація має бути продубльована шрифтом Брайля. Примірний перелік номерів телефонів, електронних сервісів служб для звернення дітей по допомогу у випадку насильства та/або жорстокого поводження з ними або загрози їх життю чи здоров'ю, а також випадків насильства та/або жорстокого поводження або загрози життю чи здоров'ю інших дітей в суб'єктах наведено у додатку 5.

4.12. Якщо проживають або цілодобово перебувають діти, постійно забезпечує інформування дітей про їх право та можливість звернення щодо порушення їх прав, зокрема щодо випадків насильства та жорстокого поводження з ними або загрози їх життю чи здоров'ю, а також випадків насильства та жорстокого поводження або загрози життю чи здоров'ю інших дітей.

4.13. Якщо проживають або цілодобово перебувають діти, і директору стало відомо про дітей, що постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, зобов'язаний невідкладно, протягом трьох годин, повідомити про це батькам, іншим законним представникам дитини, уповноваженому підрозділу органу Національної поліції, службі у справах дітей за місцем розташування суб'єкта з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей.

4.14. У разі коли дитина постраждала від насильства та/або жорстокого поводження або їй загрожувала небезпека з боку іншої дитини/дітей, яка/які проживають або цілодобово перебувають в тому ж ліцеї, директор ліцею сприяє проходженню дитиною/дітьми, яка/які вчиняла/вчиняли насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стала/стали свідком або постраждала/постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

4.15. У разі відсутності директора ліцею чи особи, на яку покладено виконання обов'язків директора ліцею, функції директора ліцею,

передбачені цим пунктом, виконує засновник ліцею або відповідний орган управління, якому підпорядковується ліцей.

V. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ

Працівники ліцею у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

5.2.1. Вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з нею.

5.2.2. За потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання дитині екстреної медичної допомоги.

5.2.3. Невідкладно звернутися до органів Національної поліції, повідомити директора ліцею суб'єкта, батькам або іншим законним представникам дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли директор, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини.

5.2.4. У випадку виявлення насильства та/або жорстокого поводження з дитиною з боку директора ліцею працівники, батьки, інші законні представники дитини або свідки цього випадку повинні повідомити засновнику ліцею або відповідному органу управління, якому підпорядковується ліцей.

У разі коли така інформація стала відома директору, засновнику ліцею або відповідному органу управління, якому підпорядковується ліцей, у вихідні та святкові дні або поза межами робочого часу, він про це повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції, представники якого інформують визначену контактну особу (працівника) служби у справах дітей за місцем розташування суб'єкта, для невідкладного вжиття нею заходів в межах законодавства.

Засновник ліцею або відповідний орган управління, якому підпорядковується ліцей, у разі надходження повідомлення стосовно директора ліцею зобов'язаний невідкладно, протягом трьох годин, повідомити письмово про це батькам, іншим законним представникам дитини, уповноваженому підрозділу органу Національної поліції, службі у справах дітей за місцем розташування суб'єкта з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей.

VI КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

6.1. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується директором.

Склад комісії не може бути менше п'яти осіб. До нього входять голова, заступник голови, секретар та члени комісії.

До складу комісії входять працівники ліцею, зокрема:

- ✓ педагогічні (науково-педагогічні) працівники,
- ✓ практичний психолог;
- ✓ соціальний педагог;
- ✓ представники служби у справах дітей за місцем розташування ліцею та надавача соціальних послуг,
- ✓ представник уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою).

До складу комісії не може входити працівник ліцею, щодо якого надійшло повідомлення.

Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.

Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов'язків.

У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов'язаний негайно письмово повідомити про це голові комісії.

У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії він має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії.

У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

6.2. Комісія у своїй діяльності керується Законами України “Про інформацію”, “Про захист персональних даних”, “Про охорону дитинства”, “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, постановами Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини” (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779) та іншими актами законодавства.

6.3. Метою діяльності комісії є:

6.3.1. запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження з дітьми під час провадження діяльності ліцею;

6.3.2. з'ясування причин, які призвели до випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, та вжиття заходів для усунення таких причин.

6.4. Діяльність комісії провадиться з дотриманням принципів:

- ✓ законності;
- ✓ верховенства права;
- ✓ забезпечення найкращих інтересів дитини;
- ✓ поваги та дотримання прав і свобод людини;
- ✓ неупередженого ставлення;
- ✓ відкритості та прозорості;
- ✓ конфіденційності та захисту персональних даних;
- ✓ невідкладного реагування;
- ✓ комплексного підходу до розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;
- ✓ нетерпимості насильства та жорстокого поводження з дитиною та визнання його суспільної небезпеки.

6.5. До завдань комісії належать:

- ✓ збір інформації щодо обставин випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, зокрема пояснень сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною; опрацювання повідомлень, аналіз зібраної інформації щодо обставин, зазначених у повідомленні;
- ✓ оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг;
- ✓ надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, відповідної програми для таких осіб;
- ✓ підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та/або жорстокому поводженню з дітьми;
- ✓ здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей за місцем розташування ліцею;

- ✓ розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків або інших законних представників дитини.

6.6. Комісія має право:

- ✓ оцінювати потреби сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, зокрема із залученням фахівців служби у справах дітей та надавача соціальних послуг;
- ✓ рекомендувати особам, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, проходження відповідної програми для таких осіб;
- ✓ визначати причини насильства та/або жорстокого поводження, а також необхідні заходи для усунення таких причин;
- ✓ здійснювати моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, заходів впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- ✓ надавати рекомендації для працівників ліцею щодо доцільних методів здійснення заходів з дітьми, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;
- ✓ надавати рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

6.7. Головою комісії є директор ліцею.

Головою комісії не може бути директор ліцею, щодо якого надійшло повідомлення.

Голова комісії:

- ✓ організовує роботу комісії;
- ✓ визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;
- ✓ забезпечує дотримання строків та процедур;
- ✓ визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду;
- ✓ забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.
- ✓ У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.
- ✓ У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.

- ✓ У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії. Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.

6.8. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.

6.9. Член комісії має право:

ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, брати участь у їх перевірці; подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

висловлювати окрему думку усно або письмово;

вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

6.10. Член комісії зобов'язаний:

- ✓ особисто брати участь у роботі комісії;
- ✓ не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- ✓ виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- ✓ брати участь у голосуванні.

6.11. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться очно, а в разі потреби- дистанційно чи у змішаному форматі, коли частина членів комісії беруть участь у її роботі дистанційно.

Дату, час, місце і формат проведення засідання комісії визначає її голова, за відсутності голови комісії - його заступник.

6.12. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

6.13. Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

6.14. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії. За відсутності голови комісії вирішальним є голос його заступника.

6.15. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком 4.

6.16. До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватися принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;

ставити питання по суті розгляду;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

6.17. Голова комісії доводить до відома заінтересованих осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

6.18. Строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати 10 робочих днів із дня їх отримання керівником суб'єкта.

VII. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Інформаційна робота з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі - інформування) здійснюватиметься за такими напрямками (темами):

- ✓ розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
- ✓ методи профілактики булінгу серед дітей;

- ✓ використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- ✓ надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- ✓ порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- ✓ дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
- ✓ алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

VIII. ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

8.1. Розміщення на інформаційних стендах у приміщенні ліцею, розповсюдження серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок);

8.2. Надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб сайті ліцею та його сторінках у соціальних мережах.

8.3. Проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

8.4. Інформування здійснювати шляхом:

- ✓ проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- ✓ інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- ✓ проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;
- ✓ впровадження занять з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;
- ✓ співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- ✓ організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);

- ✓ використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої суб'єктом роботи з дітьми та молоддю, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

8.5. Для проведення інформування дітей, батьків або інших законних представників дітей, працівників ліцею можуть залучатися експерти, фахівці, зокрема представники органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

ІХ. ВИМОГИ ДО ПОЛІТИКИ НАЙМУ ТА ДОБОРУ ПРАЦІВНИКІВ ЛІЦЕЮ З УРАХУВАННЯМ ПОЛІТИКИ ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ

Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми на роботу, директор забезпечує дотримання вимог політики захисту дитини від насильства.

9.1. Усі кандидати на роботу в ліцей, що передбачає безпосередню взаємодію з дітьми, повинні:

- ✓ підписати заяву про ознайомлення та зобов'язання дотримуватися політики захисту дітей в закладі освіти;
- ✓ пройти інструктаж щодо запобігання насильству та жорстокого поводження з дітьми;
- ✓ пройти опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

9.2. Забороняється до роботи з дітьми допускати осіб, які:

- ✓ інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої

недоторканості малолітньої особи відповідно до статті 10 Закону України “Про охорону дитинства”;

- ✓ мають підтверджені випадки професійної непридатності чи грубого порушення етики спілкування з дітьми на попередньому місці роботи.

X. ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ

10.1. Працівники ліцею повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

10.2. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

10.3. Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

XI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО НАСИЛЬСТВА, ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

11.1. Особи, які вчинили насильство та/або жорстокого поводження по відношенню до здобувачів освіти притягуються до відповідальності, згідно з чинним законодавством.

11.2. Педагогічні працівники несуть відповідальність відповідно до законодавства за умисне приховування інформації або бездіяльність, включаючи невиконання обов'язку невідкладно звернутися до поліції та повідомити директору (п. 4 Порядку реагування).

11.3. Усі працівники ліцею, які залучені до реалізації політики захисту дітей, несуть персональну відповідальність за невідкладне (до 3 годин) повідомлення про виявлені ознаки насильства Національній поліції та Службі у справах дітей (п. 5 Порядку реагування), своєчасне реагування та недопущення власної поведінки, що може бути розцінена як насильницька.

11.4 Неповідомлення, протягом трьох годин, директором ліцею батькам, інших законним представникам дитини, уповноваженому підрозділу органу Національної поліції України та служби у справах дітей за місцем розташування ліцею з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

XII. ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТРУКТУРАМИ

12.1. Бережанський ліцей ім. Б. Лепкого ТОР забезпечує постійну та ефективну взаємодію із державними органами та установами, до компетенції яких належать питання захисту прав та інтересів дітей, попередження та реагування на випадки насильства і жорстокого поводження.

12.2. Основними напрямками взаємодії є:

12.2.1. Оперативна співпраця з підрозділами Національної поліції, зокрема

ювенальної превенції, у питаннях:

- ✓ негайного інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства чи жорстокого поводження з дітьми;
- ✓ отримання консультацій та участі у проведенні профілактичних заходів, інформаційних сесій для працівників, дітей і батьків.

12.2.2. Взаємодія із службою у справах дітей органів місцевого самоврядування щодо:

- ✓ повідомлення про всі випадки встановленого або підозрюваного насильства щодо учнів закладу освіти;
- ✓ організації соціального захисту, надання допомоги дітям, які постраждали від насильства чи жорстокого поводження;
- ✓ участі фахівців служби у справах дітей у проведенні консиліумів, комісій,

супровідних заходів.

12.2.3. Співпраця із закладами охорони здоров'я:

- ✓ залучення медичних працівників для надання першої домедичної допомоги постраждалим дітям;
- ✓ організації медичного обстеження, документування тілесних ушкоджень за потреби;
- ✓ участі у реабілітаційних і відновлювальних програмах для дітей.

12.2.4. Взаємодія із центрами соціальних служб та іншими організаціями, що

надають соціальні, психологічні чи правові послуги:

✓ залучення фахівців для проведення інформаційно-просвітницької, профілактичної, консультаційної роботи з дітьми, працівниками та батьками;

✓ організація спільних заходів із підвищення обізнаності щодо попередження насильства, формування безпечного та підтримуючого середовища.

12.2.5. За потреби ліцей може залучати представників громадських організацій, волонтерів, фахівців інших установ для проведення тренінгів, психологічних сесій, просвітницьких кампаній, що відповідають напрямкам діяльності з унеможливлення насильства та захисту прав дітей.

12.2.6. Усі дії з взаємодії із зовнішніми установами фіксуються у відповідній документації ліцей згідно чинного законодавства України.

ХІІІ. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведінню з дітьми набирає чинності з дня його затвердження наказом директора і діє до затвердження нової редакції.

13.2. Положення є обов'язковим для виконання всіма працівниками закладу, учасниками освітнього процесу та підлягає оприлюдненню у доступних для ознайомлення місцях.

13.3. У разі внесення змін до чинного законодавства України, що регулює питання запобігання та протидії насильству, до Положення вносяться відповідні зміни.

13.4. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради, вносяться за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводяться в дію наказом директора ліцею

13.5. Контроль за виконанням Положення здійснює директор ліцею.

13.6. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання вимог цього Положення несуть працівники закладу освіти згідно з чинним законодавством України.

Введено в дію наказом директора
від ____ листопада 2025 р. № ____

ДОДАТОК 1

ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

(найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище

ім'я

по батькові (за наявності):

вік дитини:

соціальний статус (за потреби):

- дитина з інвалідністю;
- дитина-сирота;
- дитина, позбавлена батьківського піклування;

інше:

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище

ім'я

по

батькові

(за

наявності):

найменування

посади:

контактний

номер

телефону:

Опис

ситуації:

(вказати максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

тілесні ушкодження;

страх, уникання контакту;

розповіді про образи/тиск;

інше:

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

поінформовано відповідальну особу закладу;

поінформовано батьків/інших законних представників;

поінформовано службу у справах дітей;

поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;

□

інше:

(підпис особи, яка заповнює (дата)
первинне повідомлення)

ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації *	Заходи реагування	Результат **	Підпис відповідальної особи
------------------	--	-----------------------	----------------	-------------------	--------------	-----------------------------

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

так, завжди;

інколи;

ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

з повагою;

байдуже;

іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

так;

ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

так;

ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?
(відкрите поле)

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

Додаток 4
до Порядку

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків
насильства та/або жорстокого поведження з дітьми

_____ (найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжного центру, дитячого та молодіжного громадського об'єднання, іншого громадського об'єднання, що є суб'єктом молодіжної роботи, у колективі якого перебувають діти/який контактує з дітьми (незалежно від типу і форми власності) (далі — суб'єкт)

_____ 20__ р.
ХВ.

Час: ___ год ___

Підстава:

(від кого і коли надійшло повідомлення)

про випадок насильства та/або жорстокого поведження з дітьми)

(стислий зміст повідомлення)

Присутні:

члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від
№____:

інші особи (____ осіб):

СЛУХАЛИ:

Затвердження Порядку денного засідання

Розгляд питань Порядку денного засідання*

Ухвалили рішення* про:

потреби осіб, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження (далі — сторони насильства та/або жорстокого поводження з дитиною), в соціальних та психолого-педагогічних послугах, рекомендації щодо добровільного проходження особами, які вчинили насильство та жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)

_____;

заходи для усунення причин насильства та/або жорстокого
поводження з дітьми

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

_____;

заходи впливу щодо сторін насильства та/або жорстокого поведження з дітьми

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

;

рекомендації для працівників суб'єкта щодо заходів із сторонами насильства та/або жорстокого поведження з дитиною

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

;

рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поведження

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

.

Голова комісії

(власне ім'я, прізвище)

Секретар комісії

(власне ім'я, прізвище)

* Розділ доповнюється окремими сторінками.

Додаток 5
до Положення

Примірний перелік номерів телефонів та служб для звернення дітей по допомогу у випадку насильства та жорстокого поведження з ними або загрози їх життю чи здоров'ю, а також випадків насильства та/або жорстокого поведження або загрози життю чи здоров'ю інших дітей в закладі

1. Національна гаряча лінія для дітей та молоді:

116 111 (безоплатно з мобільного телефону, цілодобово, конфіденційно, анонімно);

0 800 500 225 (безоплатно із стаціонарного або мобільного телефону, цілодобово, конфіденційно, анонімно).

2. Урядова гаряча лінія з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей — 15—47 (безоплатно, цілодобово).

3. Національна поліція — 102 (екстрене реагування, цілодобово).

4. Єдиний контактний номер телефону системи надання безоплатної правничої допомоги — 0 800 213 103 (безоплатно по всій Україні).

5. Гаряча лінія з протидії домашньому насильству, торгівлі людьми, гендерної дискримінації:

0 800 500 335 (із стаціонарного телефону, цілодобово, конфіденційно, анонімно);

116 123 (з мобільного телефону, цілодобово, конфіденційно, анонімно).

6. Лінія довіри Міжнародного благодійного фонду “Українська фундація громадського здоров’я”:

понеділок, п’ятниця, субота: (093) 795-34-53, (099) 366-63-45;

вівторок, середа, четвер: (099) 366-63-58, (093) 795-31-06.

7. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — 0 800 50 17 20 (гаряча лінія з прав дитини).

8. Департамент соціального захисту населення Тернопільської ОДА: +38(096) 723 93 23.

9. Директор ліцею- 0679797237

10. Відповідальна особа в ліцеї - 0673504335

Примітка. Служба у справах дітей обласних та місцевих держадміністрацій зазначає номери телефонів індивідуально відповідно до місця розташування закладу.

Крім, того рекомендується додавати такі номери телефонів чергового служби у справах дітей відповідної територіальної громади психолога закладу, керівника закладу для внутрішнього реагування.

Номер Департаменту соціального захисту населення Тернопільської ОДА: +38(096) 723 93 23.

Номер директора ліцею: 0673504335
відповідальної особи 0673504335